

GPP4Growth - Ενημέρωση Πολιτικής A3.4 -

Τι είναι οι ΠΔΣ?

Οι Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΠΔΣ) είναι η διαδικασία με την οποία οι δημόσιες αρχές επιδιώκουν να προμηθευθούν αγαθά, υπηρεσίες και έργα με μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους σε σύγκριση με αγαθά, υπηρεσίες και έργα με την ίδια βασική λειτουργία που διαφορετικά θα προμηθευόταν.

Τι είναι το GPP4Growth?

Το GPP4Growth συγκεντρώνει την εμπειρία και τις πρακτικές εννέα δημόσιων φορέων από ολόκληρη την ΕΕ προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα των δημόσιων οργανισμών να εφαρμόσουν πολιτικές που προωθούν την οικολογική καινοτομία και την πράσινη ανάπτυξη μέσω των «Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων» (ΠΔΣ). Το 14% του συνολικού ΑΕΠ της ΕΕ καταναλώνεται από τις δημόσιες αρχές της Ευρώπης. Αυτή η δημόσια δαπάνη για αγαθά, υπηρεσίες και έργα εκτιμάται συνολικά σε 1,8 τρισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Αυτή η ουσιαστική αγοραστική δύναμη της δημόσιας αρχής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την τόνωση της οικοκαινοτομίας, της αποδοτικότητας των πόρων και της πράσινης ανάπτυξης με την προώθηση αγαθών και υπηρεσιών φιλικών προς το περιβάλλον και από άποψη πόρων.

**Υπάρχουσες εμπειρίες:
επισκέψεις σε διαδικασίες
ΠΔΣ και αποτελέσματα.
- Επίσκεψη στην Ιρλανδία -**

Περίληψη των κυριότερων σημείων

Στις 3 και 4 Οκτωβρίου 2018, εκπρόσωποι των εννέα δημόσιων φορέων που αποτελούν τους εταίρους του σχεδίου GPP4Growth, συναντήθηκαν για μια επίσκεψη εμπειρίας στο Wexford της Ιρλανδίας. Η επίσκεψη φιλοξενήθηκε από το Τμήμα Επικοινωνιών, Κλιματικής Δράσης και Περιβάλλοντος της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας, εταίρο του GPP4Growth.

Η ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών για να μάθουμε από τις πολιτικές και το παράδειγμα των ευρωπαϊών εταίρων μας αποτελεί βασική πτυχή κάθε έργου του Interreg Europe. Η προσωπική και δομημένη φύση των εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της επίσκεψης εμπειρίας επέτρεψε στους εταίρους του GPP4Growth να το καταφέρουν με αξιόλογο τρόπο.

Αυτή η σύντομη περιγραφή των πολιτικών υπογραμμίζει τα κύρια μαθήματα και τα σημεία συζήτησης σχετικά με την αύξηση της εφαρμογής των ΠΔΣ που προέκυψαν από τα εργαστήρια που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στην Ιρλανδία. Η παρουσίαση συνοψίζει ορισμένα πρακτικά παραδείγματα ΠΔΣ που μοιράστηκαν με τους εταίρους του GPP4Growth κατά τη διάρκεια της επίσκεψης.

Εισαγωγή

Η πρώτη από τις δύο «επισκέψεις εμπειρίας» που θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια του έργου GPP4Growth ήταν η ιρλανδική επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 3 και 4 Οκτωβρίου 2018 στο Wexford της Ιρλανδίας.

Το περιεχόμενο και η δομή αυτής της επίσκεψης ενημερώθηκαν με έγγραφο, το οποίο με τη σειρά του ενημερώθηκε από δύο εκθέσεις GPP4Growth, τις A1.2 και A1.3, οι οποίες εντόπισαν επιτυχείς περιπτώσεις ΠΔΣ από τις περιφέρειες των εταίρων και αναλύθηκαν οι υφιστάμενες πολιτικές ΠΔΣ στις περιφέρειες των εταίρων αντίστοιχα. Αυτή η μέθοδος προετοιμασίας για την επίσκεψη εξασφάλισε ότι τα θέματα που καλύπτονται κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων της επίσκεψης θα ήταν πολύ ωφέλιμη από την άποψη της προώθησης του έργου GPP4Growth.

Τα βασικά μαθήματα και τα θέματα που προέκυψαν κατά την επίσκεψη στην Ιρλανδία θα συζητηθούν περαιτέρω στην επόμενη επίσκεψη εμπειρίας που πρόκειται να πραγματοποιηθεί στην επαρχία της Αμβέρσας στο Βέλγιο.

Τι θέλουμε να προκύψει από το έργο GPP4Growth;

Όταν ρωτήθηκαν τι θέλουν να προκύψει από το έργο GPP4Growth, οι συμμετέχοντες στα ιρλανδικά εργαστήρια έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις:

Σχέδια Δράσης

Βοήθεια με την παρακολούθηση

Χρήσιμα εργαλεία όπως τα εργαλεία "κοστολόγησης κύκλου ζωής"

Πρωώθηση των ΠΔΣ

Μακροπρόθεσμη Στρατηγική Σκέψη

Πώς να δημιουργήσουμε ένα σχέδιο δράσης?

Υπενθυμίστηκε στα εργαστήρια ότι πρέπει να υιοθετηθεί μια προσέγγιση βήμα προς βήμα στον προγραμματισμό της δράσης και ότι η ανάπτυξη οποιοδήποτε τελικού σχεδίου δράσης θα πρέπει να είναι μια επαναληπτική διαδικασία.

Στο εργαστήριο συζητήθηκε επίσης ένα έτοιμο και κλιμακωτό πρότυπο σχεδίου δράσης (που ενδεχομένως σχεδιάστηκε από τους εταίρους του έργου GPP4Growth) που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από διάφορους οργανισμούς για να βοηθήσουν στην υλοποίηση των ΠΔΣ.

Κοινοποίηση εμπειριών και χρήσεων υποστήριξης των ΠΔΣ

Σκοπός των εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της ιρλανδικής επίσκεψης ήταν να δοθεί η δυνατότητα στους εταίρους του έργου να κατανοήσουν καλύτερα το πλαίσιο και τις προκλήσεις που συνδέονται με την εφαρμογή των ΠΔΣ σε κάθε περιοχή. Η ανταλλαγή εμπειριών αποκάλυψε τι έχει λειτουργήσει καλά στο παρελθόν και ποιες είναι οι βασικές δυσκολίες όσον αφορά την εφαρμογή των ΠΔΣ. Τόνισαν επίσης τις περιοχές στις οποίες οι συμμετέχοντες θεώρησαν ότι ήταν το πλέον χρήσιμο να δώσουν προσοχή, προκειμένου να αυξηθεί το επίπεδο των ΠΔΣ στις περιφέρειες των εταίρων. Ο αποτελεσματικός σχεδιασμός των δράσεων ήταν ένας τομέας που πολλοί θεωρούσαν ότι ήταν κρίσιμος για την επιτυχή εφαρμογή περισσότερων πρακτικών ΠΔΣ και εξετάζεται σε βάθος στην επόμενη σελίδα.

Τι έχει λειτουργήσει καλά σε σχέση με επιτυχημένα έργα ΠΔΣ;

- Εκπαίδευση
- Παρακολούθηση
- Επικέντρωση πρώτα στα μικρά βήματα
- Υποστήριξη υψηλού επιπέδου για τις ΠΔΣ εντός ενός οργανισμού
- Η βεβαιότητα σχετικά με τη ρύθμιση των ΠΔΣ
- Πρότυπα για την υποβολή προσφορών
- Κεντρική προσέγγιση "κατάστημα-μίας-στάσης"
- Χρήση του έργου GPP4Growth για περαιτέρω ενασχόληση

Ποιες είναι οι κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζει η εφαρμογή των ΠΔΣ;

- Ανεπαρκής επικοινωνία με όλους τους ενδιαφερόμενους για τις ΠΔΣ (εντός και εκτός του οργανισμού)
- Έλλειψη παρακολούθησης μετά τη χορήγηση της προσφοράς
- Κακή υποστήριξη υψηλού επιπέδου για τις ΠΔΣ
- Η χρησιμοποίησή του κόστους κύκλου ζωής αντί για τη μέθοδο MEAT (Πιο Οικονομικά Συμφέρουσα Προσφορά) αξιολόγησης των προσφορών
- Έλλειψη πόρων για την ενίσχυση της ανάπτυξης των ΠΔΣ
- Φόβος στο πλαίσιο της οργάνωσης της ενσωμάτωσης των ΠΔΣ και τις προκλήσεις που έρχονται με αυτό
- Διαχείριση αλλαγών

Που είναι πιο χρήσιμο να δώσουμε προσοχή;

- Σχεδιασμός δράσης (Περισσότερα για αυτό στην επόμενη σελίδα.)
- Παρακολούθηση, ώστε οι προμηθευτές να ανταποκριθούν στις πράσινες δεσμεύσεις τους, για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την ανάπτυξη των ΠΔΣ και για να επιτραπεί σε κάθε προμηθευτή να μάθει από τα προηγούμενα έργα ΠΔΣ και από εκείνα των συναδέλφων τους σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Κατάρτιση, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους δημόσιους φορείς να προβαίνουν σε πιστώσεις για την εφαρμογή των ΠΔΣ και κατάρτιση στην πλευρά της προσφοράς για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις απαιτήσεις των ΠΔΣ και ως εκ τούτου, την τόνωση της αγοράς για την παροχή πιο φιλικών προς το περιβάλλον λύσεων.
- Κοινές δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες θα επιτρέψουν στις συνεργαζόμενες αναθέτουσες αρχές να εξοικονομήσουν διοικητικά έξοδα και να ανταλλάξουν εμπειρογνώμονες.

Παρακολούθηση των ΠΔΣ

- Η παρακολούθηση μπορεί να είναι δύσκολη, καθώς ο αγοραστής συχνά δεν συμμετέχει στη διαχείριση του προϊόντος/υπηρεσίας που έχει προκηρυχθεί για πρώτη φορά.

- Αυτό που θεωρείται «πράσινο» πρέπει να καθοριστεί μαζί με ορισμένους καθορισμένους στόχους. Για να υπάρχουν συγκρίσιμα στατιστικά στοιχεία μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ, αυτοί οι ορισμοί και οι δείκτες απόδοσης πρέπει να είναι οι ίδιοι σε ολόκληρη την ΕΕ.

- Σημειώθηκε στα εργαστήρια ότι η παρακολούθηση μπορεί να είναι ευκολότερη σε ένα κεντρικό σύστημα προμηθειών.

- Η παρακολούθηση των ΠΔΣ θα πρέπει να περιλαμβάνεται στα υπάρχοντα λογιστικά συστήματα και στις υπάρχουσες δομές υποβολής εκθέσεων, όπως η ετήσια έκθεση κάθε δημόσιου φορέα.

Ο Σχεδιασμός των Δράσεων αποτέλεσε βασικό θέμα συζήτησης κατά την επίσκεψη της Ιρλανδίας. Οι κρίσιμες πτυχές ενός αποτελεσματικού σχεδίου δράσης εντοπίστηκαν ως εξής:

Προσδιορισμός του ποιος καθοδηγεί **Οργανόγραμμα ρόλων και ευθυνών**

Καθιέρωση Πλαισίου **Νομικό Πλαίσιο Πολιτικής**

Στόχοι **Δείκτες απόδοσης/Διαδικασίες παρακολούθησης**

Στόχοι σύμφωνα με τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια **Διαδικασίες Επιβολής**

Σαφήνεια γύρω από τα οικονομικά και τους πόρους **Απαιτούμενες Υποστηρίξεις**

Βάση Δεδομένων Βοήθειας και Υποστήριξης **FAQs**

Σχέδιο Κατάρτισης **Σχέδιο επικοινωνιών για τους πολίτες, το προσωπικό και την αγορά**

Οι συζητήσεις σχετικά με τον προγραμματισμό των δράσεων έφεραν πολλές ενδιαφέρουσες ιδέες που θα μπορούσαν να ενσωματωθούν σε ένα σχέδιο για την αύξηση του επιπέδου των ΠΔΣ σε έναν οργανισμό:

- Τα πρότυπα για τη διαδικασία υποβολής προσφορών για μια συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων, τα μαθήματα κατάρτισης και ένα απλούστερο νομοθετικό πλαίσιο για τις ΠΔΣ θα συμβάλουν στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας κάθε οργανισμού για την εφαρμογή των ΠΔΣ.

- Απαιτούνται τεχνικές γνώσεις εμπειρογνομόνων για την αποτελεσματική χρήση, αξιολόγηση και παρακολούθηση των πράσινων κριτηρίων ανάθεσης στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Μια ηλεκτρονική πλατφόρμα που χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή τέτοιων πληροφοριών μεταξύ των αγοραστών μπορεί να είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη.

- Η (περιφερειακή) συγκέντρωση των ΠΔΣ μπορεί να περιορίσει το κόστος και την επικάλυψη κατά την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών.

- Οι ΠΔΣ θα μπορούσαν να τονωθούν προσφέροντας ανταμοιβές για αποταμιεύσεις (οικονομικές και περιβαλλοντικές) και ενσωματώνοντας τις ΠΔΣ στους προϋπολογισμούς και τη γενική διακυβέρνηση του εν λόγω δημόσιου φορέα.

- Οι προμηθευτές πρέπει να ενθαρρυνθούν να προσφέρουν πιο πράσινες επιλογές στην αγορά. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με: α) δημοσίευση RFI (Αίτηση Παροχής Πληροφοριών) πριν από την υποβολή προσφοράς για τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τις διαθέσιμες πράσινες λύσεις στην αγορά, β) δημιουργία βάσης δεδομένων προμηθευτών που προσφέρουν πιο οικολογικές λύσεις, γ) τήρηση των γεγονότων του αγοραστή, όπου το μήνυμα των ΠΔΣ προωθείται στους προμηθευτές.

Υποχρεωτικές ΠΔΣ;

Η επίδραση της ενσωμάτωσης υποχρεωτικών στόχων ΠΔΣ στα σχέδια δράσης συζητήθηκε κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων. Πρέπει να εξεταστεί ο αντίκτυπος στις τοπικές ΜΜΕ - θα ήταν σε θέση να ανταγωνίζονται με τους μεγαλύτερους προμηθευτές; Μια ξαφνική μετάβαση σε ένα υποχρεωτικό μοντέλο ΠΔΣ μπορεί να αντιμετωπιστεί με την έλλειψη προθυμίας για προσαρμογή στις νέες πρακτικές και από την πλευρά των προσφερόντων. Ίσως ένα πρώτο βήμα θα ήταν να ισχύσουν ορισμένα υποχρεωτικά κριτήρια πράσινης ανάθεσης για την υποβολή προσφορών ορισμένων κατηγοριών προϊόντων για να τονωθεί η αγορά και να εξοικειωθούν οι αγοραστές με τη χρήση τέτοιων κριτηρίων ανάθεσης.

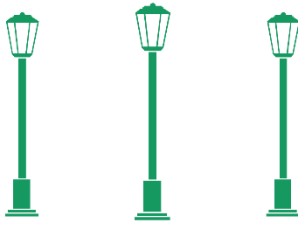
Οι συμμετέχοντες στην ιρλανδική επίσκεψη άκουσαν για μια σειρά από επιτυχημένα πρακτικά παραδείγματα ΠΔΣ. (Δείτε την επόμενη σελίδα.)

Πρακτικά παραδείγματα GPP σε δράση

Το Συμβούλιο της κομητείας του Wexford

Το Συμβούλιο της κομητείας του Wexford προσέφερε λεπτομερή στοιχεία για τρία έργα που στηρίζουν την εμπιστοσύνη σε μια πράσινη ατζέντα προμηθειών. Αυτοί ήταν:

- Πρόγραμμα συνεχούς αναβάθμισης του φωτισμού του δρόμου, όπου μέχρι σήμερα έχουν αντικατασταθεί 3.430 λάμπες με LED, μειώνοντας το κόστος συντήρησης κατά 87% ετησίως.
- Αναθεώρηση των σχεδίων για έργα υπεράσπισης πλημμυρών στην πόλη Enniscorthy, με βάση τα σχόλια και τις ανησυχίες του κοινού για περιβαλλοντικά ζητήματα που αφορούν τα αρχικά σχέδια. Ο αναθεωρημένος σχεδιασμός περιελάμβανε τη φύτευση δέντρων, τον τοίχο φωλιάσματος, τον επανασχεδιασμό μιας γέφυρας για τη μείωση των επιπτώσεων στη διαδρομή των πτηνών, των καταφυγίων ψαριών, των ωοτοκικών περιοχών, της δημιουργίας οικοτόπων και της διαδικασίας κατασκευής. Αυτό αποδεικνύει ότι το κοινό ενδιαφέρεται για πράσινα ζητήματα όταν πρόκειται για το έργο που επιτελούν οι δημόσιες αρχές.
- Ένα έργο για την αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης ενός μικρού κτήματος 12 μονοκατοικιών που ανήκουν στο συμβούλιο της κομητείας του Wexford. Αυτά τα σπίτια έλαβαν εσωτερική και εξωτερική μόνωση, αντλίες θερμότητας, ηλιακά φωτοβολταϊκά πάνελ, εξαερισμό ελεγχόμενης ζήτησης και νέα παράθυρα και πόρτες. Ενώ το ενεργειακό κόστος έχει μειωθεί σημαντικά, υπήρχαν άλλα σημαντικά οφέλη, όπως το μειωμένο κόστος συντήρησης, η καλύτερη ποιότητα του αέρα και τα καλύτερα αποτελέσματα για την υγεία για όσους ζουν στις ιδιότητες.

Αn Garda Síochána (Η αστυνομική υπηρεσία στην Ιρλανδία)

Ο όμιλος GPP4Growth πραγματοποίησε περιοδεία στο νέο κτίριο της αστυνομίας στο Wexford, το οποίο σχεδιάστηκε από αρχιτέκτονες του Γραφείου Δημοσίων Έργων (OPW). Το OPW λαμβάνει υπόψη το κόστος της ενεργειακής απόδοσης, της οικολογίας, της επισκευής και της ανακαίνισης, τη χρήση υλικών, τις μεταφορές και το νερό κατά τον σχεδιασμό εθνικών δημοσίων κτιριακών έργων. Οι πληροφορίες σχετικά με την επίτευξη του ISO 50001 της αστυνομίας κυκλοφόρησαν επίσης στην ομάδα. Η Garda Síochána είναι η πρώτη αστυνομική υπηρεσία παγκοσμίως για να επιτύχει αυτό το πρότυπο.

Το ιρλανδικό πάρκο εθνικής κληρονομιάς

Ο όμιλος GPP4Growth επισκέφθηκε το Πάρκο Εθνικής Κληρονομιάς της Ιρλανδίας (INHP) στο Wexford, όπου έμαθε για τις αναβαθμίσεις της ενεργειακής απόδοσης του πάρκου, την εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών, την υιοθέτηση μιας μηδενικής πολιτικής αποβλήτων στο πλαίσιο του οργανισμού και τη συμμετοχή του σε διάφορες περιβαλλοντικές εκστρατείες. Το INHP λειτουργεί ως μη κερδοσκοπική επιχείρηση, επομένως το κόστος και η σχέση κόστους/ωφέλειας αποτελούν βασικό μέλημα. Αυτή η μελέτη περίπτωσης καταδεικνύει ότι αυτές οι ανησυχίες μπορούν να ικανοποιηθούν όταν ευθυγραμμιστούν με ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής βελτίωσης.

EcoMerit

Το EcoMerit είναι μια επιχείρηση που εδρεύει στο Wexford της Ιρλανδίας και συνεργάζεται με δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς για να τους βοηθήσει να «πρασινίσουν» τις οργανώσεις τους. Το EcoMerit σημείωσε ότι στον ιδιωτικό τομέα, η περιβαλλοντική πιστοποίηση για τους προμηθευτές καθίσταται όλο και πιο σημαντική από την άποψη της απόκτησης προσφορών, οπότε αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη πιο συχνά και από πλευράς συμβάσεων του δημόσιου τομέα. Προτάθηκε επίσης κατά τη διάρκεια της παρουσίασης του EcoMerit ότι η μέτρηση των ΠΔΣ στο δημόσιο σύστημα θα μπορούσε να διατηρηθεί απλή αρχικά, παρακολουθώντας απλές μετρήσεις όπως το ποσοστό των προμηθευτών με αξιόπιστη περιβαλλοντική πιστοποίηση και το ποσοστό των ετήσιων δαπανών προς αυτούς τους συγκεκριμένους προμηθευτές.

Οι μελέτες περίπτωσης που παρουσιάστηκαν στην Ιρλανδία κατέδειξαν τη σημασία επιλογής πιλοτικών έργων, όπου οι ΠΔΣ μπορούν να βοηθήσουν στην υλοποίηση των οργανωτικών προτεραιοτήτων π.χ. οι τοπικές αρχές που χρησιμοποιούν τις ΠΔΣ για να υπερέχουν στους τομείς προτεραιότητας τους, όπως η στέγαση και η δημόσια υποδομή.

Περισσότερες Πληροφορίες

Αυτή η ενημέρωση πολιτικής παρέχεται από το Τμήμα Επικοινωνιών, Κλιματικής Δράσης και Περιβάλλοντος της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας / Roinn Cumarsaide, η οποία είναι βασισμένη σε μια έκθεση που εκπόνησε το Τμήμα Επικοινωνιών, Κλιματικής Δράσης και Περιβάλλοντος Την Ιρλανδία, έναν εταίρο GPP4Growth. Η πλήρης έκθεση αποκαλείται «Υπάρχουσες επισκέψεις εμπειρίας σε διαδικασίες ΠΔΣ και αποτελέσματα - Έκθεση για την ιρλανδική επίσκεψη. Wexford 3 & 4 Οκτωβρίου 2018» και διατίθεται κατόπιν αιτήματος.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Χρήστος Μπούρας,
Πανεπιστήμιο Πατρών

Κτίριο Α', Πανεπιστήμιο
Πατρών, 26504, Ρίο
(Πάτρα)

Τηλ: +30 2610 996 651

Email:
bouras@ceid.upatras.gr